

vilde kende denne Lov i Begyndelsen, og derfor kunde de ikke vedtage ikke at anvende den. Dette er en rigtig Indvending, thi der vil altid gaa en Tid, inden Folk blive bekendte med en saadan Lovs Eksistens; der er mange, der først ane den, naar de komme ind under Loven, og de have da ikke haft Lejlighed til i Forvejen at undgaa at komme ind under Voldgift og sikre sig, at Sagen bringes for de ordinære Domstole. Men nu, da Loven har virket i 5 Aar, maa den, tror jeg, egentlig siges at være ganske almen bekendt over hele Danmark, saaledes at de Folk, der ikke ville ind under den, kunne værgе sig derimod ved udtrykkelig at stipulere det i hvert enkelt Tilfælde. — En anden Betænelighed, der kan anføres mod at føre Bestemmelsen tilbage til den oprindelig foreslaaede Form, er den, at dette let vil afføde det, man vil undgaa, nemlig Processer, thi saa vil man begynde Stridighederne med dette: „Jeg har ikke vedtaget, at der skal være Voldgift i dette Tilfælde“, og deri vil der ligge en Rod, en Begyndelse til en Række Processer. Disse Hensyn er det altsaa, der have været afgørende for Ministeriet: i væsentlig Grad Betæneligheden ved at indskrænke den bestaaende Ordning paa dette Omraade og den Omstændighed, at alle Argumenter i Forvejen have været fremførte for Rigsdagen.

Paa den anden Side kunde ikke de Betæneligheder, der med Rette kunde anføres mod Loven under Hensyn til, at der er afsagt urigtige Afgørelser, føre til, at man her forandrede Loven. Man maatte da søge andre Udveje til at sikre sig mod Virkningerne af mindre heldige eller positivt urigtige Afgørelser, og der var da to Veje, man kunde gaa. Den ene var at indføre en Jurist som Formand i Voldgiftsretten eller, som det nu er fremdraget her, som Medlem af Voldgiftsretten. Det har nærmest været min Tanke, at han skulde være Formand, blandt andet for at Formalia kunde være i skønnere Orden, end hidtil har været Tilfældet, thi den hyppigste Klage har været, at Formalia ikke have været iagttagne. Men naar jeg ogsaa veg bort fra dette, skete det paa Grund af Svaret paa den Henvendelse, der var sket til de samvirkende Landboforeninger. Jeg henvendte mig til disse, fordi jeg mente, at der maatte man egentlig bedst kunne udtale sig om, hvorvidt der var Tilfredshed eller ikke med Loven paa dette Punkt, hvorvidt det var gavnligt at faa en Jurist ind eller ej. Jeg ved ikke, hvilket

andet Sted man skulde henvende sig i den Anledning end til Landboforeningerne. Det ærede Medlem fra Skanderborg (H. Rasmussen) gjorde rigtignok opmærksom paa, at man ogsaa kunde have spurgt Husmandsforeningerne. Den Tanke har jeg ikke haft, og derom maa jeg sige, at Husmændene jo ogsaa ere repræsenterede i de forskellige Landboforeninger. De samvirkende Landboforeninger gav et utvetydigt Svar og saa kort, som det overhovedet kunde være, paa det Spørgsmaal, om de mente, der skulde være en Jurist som Formand for Voldgiftsretten, idet de svarede med det ene Ord: Nej. Det har Ministeriet saa bøjet sig for, saa vist som jeg mener, det er et temmelig vægtigt Argument, hvad Organisationerne for den Del af Befolkningen, som Loven særlig vedrører, udtale. Og at det skulde have været en partisk Udtalelse, at der overhovedet skulde være dette Modsætningsforhold, som man har villet sige, mellem By og Land paa dette Omraade, tror jeg aldeles ikke. Det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds (Alfred Christensen) kom med den interessante Oplysning fra „Ugeskrift for Retsvæsen“, at der her i København kun skulde være afsagt meget faa Kendelser, nemlig i 1908: 35, i 1909: 30 og i 1910: 37, og Ugeskriftets Redaktion gør udtrykkelig opmærksom paa, at det maa erindres, at adskillige Hestehandlere bo i København, at København altsaa er det Sted, hvor Sælgeren har Hjemsted, og hvor Sagen skal paaklages og Proceduren finde Sted for alle de Dyrs Vedkommende, der sælges her fra Byen, og det skulde altsaa ikke være saa faa. Man kan ikke opstille det omtalte Modsætningsforhold mellem de to modstridende Interesser, thi det maa ogsaa erindres, at en Mængde Salg finder Sted mellem Landboere indbyrdes. Hvis der derfor virkelig var en Følelse af, at det var en urigtig Afgørelse, man fik, vilde det skabe en Utryghedsfølelse overfor disse Afgørelser, og da vilde Svaret neppe være blevet det, jeg har faaet fra de samvirkende Landboforeninger.

Derfor mente jeg, at det, der snarest maatte gøres, var at indføre en Appeldomstol, og i saa Henseende befandt jeg mig for en Gangs Skyld i Overensstemmelse med det ærede Medlem for Københavns 3die Valgkreds, der ved første Behandling af Finansloven — Sp. 1539 — udtalte: „Men det Spørgsmaal, jeg lægger allermest Vægt paa, er, at der bliver fri Adgang til Appel“. Det mener jeg ogsaa. Det hvorom der dog her er en vis Uenighed imellem